

reflectoire instabiele blaas, mits aangetoond door middel van urodynamisch onderzoek.

Wanneer Cetiprin-tabletten in de slokdarm blijven steken, kan ter plaatse een hoge concentratie emproniumbromide ontstaan, waardoor de slokdarm kan worden beschadigd. Om een snelle passage van de tabletten naar de maag te verzekeren, heeft de fabrikant de coating gewijzigd en is in de bijsluiters thans voorgeschreven, dat de tabletten in staande of zittende houding met veel water moeten worden ingenomen. Aangenomen mag worden, dat het probleem van de slokdarmulcera hiermee is opgelost.

INGEZONDEN

Bloederig ejaculaat

In het antwoord op vraag 17¹ staat dat hemospermie, volgens urologische standaardwerken, vaak verdwijnt door het geven van 5 mg diëthylstilbestrol per dag gedurende 5-7 dagen.

In een kleine huisartspraktijk zag ik het verschijnsel 4 × in 10 jaar, bij mannen tussen de 20 en 30 jaar. Het verdween in alle gevallen zonder behandeling (follow-up 6-12 maanden). Daarom vermoed ik dat de vermelding in handboeken niet op onderzoek berust, en dus hoogstens zou mogen luiden dat hemospermie vaak verdwenen is na het geven van diëthylstilbestrol, maar dat niet onderzocht werd of deze behandeling overbodig was. Standaardwerken maken vaak niet duidelijk, welke mededelingen op goed onderzoek

BOEKAANKONDIGINGEN

Handbuch der medizinischen Radiologie. Onder redactie van L. DIETHELM e.a. Volume XIV: Deel 1A: E. BETZ e.a., Röntgendiagnostik des Zentralnervensystems. 820 bl., 410 fig. Deel 1B: L. DIETHELM en S. WENDE, Röntgendiagnostik des Zentralnervensystems. 517 bl., 363 fig., tabellen. Springer-Verlag, Berlijn 1981. Prijs: geb. resp. DM. 680,- en DM. 660,-.

Er wordt nu al enkele decennia gewerkt aan de voltooiing van deze radiologische encyclopedie, werkelijk een titanenarbeid. Aan het centrale zenuwstelsel zijn drie boekdelen gewijd, ingedeeld als de delen 1A, 1B en 2. Deel 2 verscheen in 1977 en thans zijn ook de delen 1A en 1B beschikbaar. Deel 1A behandelt zeer uitgebreid de cerebrale circulatie; de enge grenzen van de radiodiagnostiek worden ruim overschreden en aan fysiologie, pathofysiologie en kliniek wordt veel aandacht besteed. Dit deel is verder geheel gevuld met een bespreking van het arteriële cerebrale vaatstelsel en zijn pathologische veranderingen. In deel 1B wordt deze bespreking afgerond en wordt aandacht besteed aan de vertebrale angiografie, de orbitaflabografie, het vaatonderzoek van het wervelkanaal en de CT-scanning van de hersenen.

Hoewel beide delen naar opzet en uitwerking van de tekst een encyclopedisch karakter hebben, is een aantal hoofdstukken, mede door de fraaie illustraties, ook als een leerboek te lezen. De redacteuren hebben zich weten te voorzien van de medewerking van een aantal vooraanstaan-

berusten en welke niet. Door hun gezag ontketenen zij dan een mengsel van nut, nonsens en schade. Ik wil graag bepleiten dat de Redactie, bij het beantwoorden van vragen, teruggrijpt op onderzoekliteratuur en niet op handboeken.

LITERATUUR

¹ Anonymus. Bloederig ejaculaat (Vraag). Ned Tijdschr Geneesk 1983; 127: 518.

Amsterdam, maart 1983

F.H. WEISZ

Het is de geachte collega klaarblijkelijk ontgaan dat ik het onderzoek vermeldde van Tolley en Castro, waaruit bleek dat de aandoening hemospermie niet berust op een ernstige pathologische aandoening. Ik wil gaarne collega Weisz nog het artikel van Ross opgeven.¹ Eén en ander om duidelijk te maken dat ik niet ben uitgegaan van handboeken voor het beantwoorden van de vraag, maar wel degelijk van (overigens schaarse) literatuurgegevens. Ik ben onmiddellijk bereid te geloven dat het verschijnsel spontaan kan verdwijnen. Daartegenover staan enkele patiënten uit mijn eigen praktijk bij wie het, zelfs na oestrogeen-behandeling, niet verdween en jarenlang bleef bestaan.

De behandeling met stilbestrol is een ervaringsfeit. Mij is geen zorgvuldig opgezet, statistisch verantwoord onderzoek bekend waarin dit middel met placebo of niets doen werd vergeleken. Schade zal het in de aangegeven dosering niet veroorzaken. Het nut kan zijn de ondersteuning van de geruststelling van de patiënt.

LITERATUUR

¹ Ross JC. Haemospermia. Practitioner 1969; 202: 59-62.

de neuroradiologen, waardoor deze boekwerken de aandacht verdienen van hen die over een goede neuroradiologische bibliotheek willen beschikken.

A.E. VAN VOORTHUISEN

A. SOMMER, *Field guide to the detection and control of xerophthalmia.* 2e druk. 58 bl., fig., tabellen. World Health Organization, Genève 1982 (voor Nederland: Medical Books Europe, Lochem). Prijs: ingen. Zw.fr. 10,-.

Deze nieuwe uitgave is alleen in details gewijzigd t.o.v. de eerste editie van 1978. Ondanks alle inspanningen blijft xerofthalmie de belangrijkste oorzaak van blindheid op de kinderleeftijd en lijkt zelfs in omvang alleen maar toe te nemen.

Dit boekje richt zich – na een korte, heldere en prachtig geïllustreerde beschrijving van symptomatologie en epidemiologie van de vitamine A-deficiëntie – op de preventie. Ruime aandacht wordt besteed aan bevolkingsonderzoek en de preventieve maatregelen: „nutrition education”, toevoeging van vitamine A aan geschikte voedingsstoffen of het massaal distribueren van vitamine A-capsules.

Opnieuw aanbevolen voor degenen, die in de tropen te maken krijgen met moeder- en kindzorg.

N.W.H.M. DEKKERS